

Hochmann Rezsóné azzal kezdi vallo-
mását, hogy a tarhonyát még 1915-ben ké-
szítette. Akkor ez szabad volt; ő maga nem
alánlotta föl eladásra soha. Gara és Wolf
Endre azonban fölkeresték és nyomban föl-
alánlottak 6 korona 50 fillért a tarhonyáért.
Erre kért ő 7 koronát, mert azt hitte, ez az
ára; sőt még talán olcsón is adná 6 korona
50 fillért. Nem tudta, hogy a makszimális
ár mennyi.

(Wolf kihallgatása.)

Ezután Wolf Jakabot hallgatják ki, aki
tudvalevőleg kilenc zsák lisztet adott el Va-
lentin hadnagynak kilónként négy koronáért.

Wolf Jakab vallomásában előadja, hogy
fia, Endre Valentin hadnagy megérkezése
napján azzal jött haza, hogy bármi áron is
lisztre volna szükség, mert parancsot kapott
rá. Ő, hogy fián segítsen és fiát feljebbvalói
előtt kitüntesse, ügynököket mozgósított,
akik egy nap alatt összehozták a 9 zsák lisztet.
Ő maga négy koronát fizetett a liszt kiló-
jáért, egy fillért sem nyert az üzletben. Csak
a fiáért tette.

Valetnin hadnagy Wolf Endréhez: Kitől
kapott maga parancsot, hogy lisztet szerez-
zen bármi áron?

Wolf Endre: Senkitől; apám biztosan
félreértett.

Dr. Temesváry: A katonaságnak átadott
liszt a közlelmezési hivatal lisztje volt.

Wolf Jakab: Mert az ügynökök után
szerzett lisztet hagytam üzletben. Ez job-
ban volt esomagolva.

Dr. Temesváry: (Meg tudná-e nevezni, ki-
től vette a lisztet?)

Wolf Jakab: Nem. De abban a pillanat-
ban, amelyikben szükséges, tudok egy va-
gón lisztet is szerezni, négy koronáért kilón-
ként. Bebizonyíthatom főkapitány urnak.

Naponkint sok mázsa liszt jön így Sze-
gedre.

(A katonaság nem vásárol
makszimális áron fölül.)

Dr. Becsey Károly, Keresztesné védője
ezután zárt tárgyalás elrendelését kérte köz-
érdek alapján. Dr. Temesváry Géza kihágási
bíró helyt is adott ennek a kérelemnek,
azonban ezt az engedélyt a kérdés föltétele
után visszavonta. Dr. Becsey Károly ugyanis
csak azt jelentette ki, hogy tudomása szerint
a katonaság máskor is vásárolt makszimális
áron fölül.

Valentin hadnagy erre kijelenti, ez nem
igaz. Ő parancsnoksága előzetes megbízása
alapján ment bele színleg, hogy hajlandó
makszimális áron fölül vásárolni, hogy a
magyarányu visszaéléseket leleplezze. Dr.
Becsey Károly újlagos kérdésére kijelenti,
hogy mindenkor följelentést tett, ha mak-
szimális árat túl akarták vele fizettetni.

A tárgyalást este negyedkilencor bere-
kesztette a kihágási bíró. Szombaton folytat-
ják a bizonyítási eljárást.

Érdemkeresztes iparosok.

Régentén, mikor még az volt a jelszó: ha
nem tanulsz, odaadlak inasnak — más volt
az iparos sorsa, mint ma. Akkor a szegény
ember gyermeke ment ipari pályára, akit
nem bírtak, vagy az akkori felfogás szerint
nem akartak taníttatni. Az iskola pénzbe jött
s a szegény ember úgy gondolta: nem mu-
száj mindenkinek urnak lenni! . . . Odafogta
maga mellé a műhelyébe, vagy ha nem volt
iparos az illető, akkor kitapasztalta, hogy me-
lyik iparosnak van jövedelmező műhelye a
faluban, városban s odaadta három-négy esz-
tendőre, huzatni vele az igát. Hátha ennek
is ilyen jó sorsa lesz! Vasárnap ünnepölbe
öltözhet, tájékipára gyújthat s a nagy-
korcsmában meghallgatják az emberek a be-
szédét is.

Aztán huzta az igát a fiu. Inas, küldönc,
cseléd, szárazdajka volt egyszemélyben. Inas
legrövidebb ideig. Ugy kellett neki a mes-
terségét ellesni, mert nem volt aki tanítsa, a
tanítómestere is csak annyit tudott, amennyi
a háromestzendei „fremd“-ben (vándorlásban)
reá ragadt. A vándorlásból is csak akkor
mert esztendő-ünnepén haza látogatába, ha
új ruhát bírt magának szerezni, különben azt
mondták volna rá, hogy csavargott és „Fech-
tolás“-ból élt. És mikor a maga lábára állt,
a céhrendszer idejében mikor leremekelt a
bizalmi férfiak előtt és kikapta a jogot, ak-
kor műhelyt nyitott és elkezdett birkózni az
élettel. Az élet mindig nagy ur volt és konok.
Könnyen letépte az embert a lábáról, ha
gyöngye volt. Épp úgy, mint ma. Birkózott
tehát és dolgozott, vásárra vitte a munkáját
és ezenközben ezer bajjal és veszéllyel kellett
megküzdnie. Mégsem volt tekintélye. A la-
teiner osztály lenézte és „mesterjankó“-nak
csufolta.

Ma más sorsa van a kézműiparosnak. A
szabad verseny értékesé teszi az erejét és a
munkáját. A nyitott út, ha iparkodás van
benne és nem lankad, közelebb viszi az érvé-
nyesüléshez. Ma van alkalm a tanuláshoz, a
munka tökéletesítéséhez és a jó példák egész
sora kínálkozik előtte, csak követnie kell.
Szóval a mesterember ma modern iparossá
válhat, mert ott öröklik mellett a technika,
csak utána kell nyulnia. És ha le tudja győz-
ni az előítéletek hegyláncait, még tekintélyre
is szert tehet. Ami pedig a legfőbb: öreg nap-
jaira a szerény megélhetés vár reá és nem a
„szegényház.“

Ily körülmények között valóban dicséret-
reméltó jelenség, hogy Szegeden rövid idő
alatt két, régi időből származó kézműiparos-
mester kapta meg a királyi kitüntetést: a
koronás arany érdemkeresztet. (Mert a régi
időből való Menning Mihály is és Schaffer
Márton is. Ők mind a ketten átélték azt a
kort, amelyet itt lefestettem, csak hogy ők
átállatták a mai kort s ebbe beleilleszkedve,
hosszu éveken át kitartó, lankadatlan munká-
jukat egybekapcsolták a mai követelmények-
kel s így emelkedtek föl arra a magaslatra,
ahol a királyi kegy tiszta fénye megtalálta
és beragyogja őket.

A királyi elismerés fénye nemcsak őr-
jük hull ragyogón ebben az értékes kitün-
tésben, hanem az eddig elnyomott és kellőké-
pen nem értékelt magyar iparra is. Ezért ér-
demli meg ez a két régi iparos, hogy kalap-

levéve köszöntse őket a társadalom. Nemesak
az iparosok, hanem a közélet tényezői is;
akiknek hivatásuk a magyar társadalmat, a
magyar ipart, kereskedelmet, tudományt és
művészetet arra a színvonalra emelni, ahol
azok a külföld előtt is megbecsülésre és te-
kintélyre számíthatnak.

Menning Mihály is, meg Schaffer Már-
ton is sokat dolgozott, sokat fáradt, amíg az
előismerésnek ehhez a gyönyörű jutalmához
ért. Mind a kettőnek kicsi, szűk műhelye volt
sok-sok esztendőig odafele, Felsővárosra,
ahol fáradhatatlanul dolgoztak és tökéletesítet-
ték a mesteriségüket. A kicsi műhelynek az-
után lasankint szép híre keletkezett, a mind-
inkább tökéletesedő munka meghozta nekik
a tekintélyt is és a pártfogást is. Mikor a
szakiparosok szövetkezetbe csoportosultak,
önként kínálta föl az előismerés mind a két
jeles iparost a nagyszabású műhelyek vezető-
jévé. Az egyik a bőripari szövetkezet, a má-
sik a cipő és eszma szövetkezet lelkes ve-
zérfele lett s ebben a minőségükben a to-
vább folytatott kitartó munka utáni jutalom
meghozta részükre a teljes előismerést s en-
nek méltó koronáját: a királyi kitüntetést.

Fényes bizonyossága ez annak, hogy letü-
nőben van teljesen a régi kor. A régi embe-
rek, ha nem tudnak felemelkedni az új kor
modern követelményeihez, lasankint eltávo-
znak a színről és átadják helyüket Menning
Mihályoknak és Schaffer Mártonoknak. Ez
lesz az új korszak a most épülő új, demokrata
Magyarország igazi életében.

Az ipartestület méltóképpen így róná le
háláját a két kitüntetett, jeles iparos iránt,
ha nagyterme részére megfestetné az arc-
püket és odaillesztené az emlékükből is
nagynak maradt Rainer Ferenc, Rainer Ká-
roly, Gelléri Mór és egyéb ipari uttörők arc-
képei mellé . . .

Cserzy Mihály.

Wilson a németek béke- törekvése ellen.

Rotterdam, június 15. A Reuter-ügynök-
ség jelenti Washingtonból: Wilson ma beszé-
det mondott a „Honszeretők naggyűlésén.“
Ova intette az amerikai népet, hogy ne adjon
hitelt a németek áruló béketörekvéseinek,
amely arar szolgál, hogy befejezze a háborút,
miután Németország hódító szándékát nagy-
részt elérte és hódító kedve még nem csök-
kent meg. Wilson a többi között azt mondta,
hogy Németország hadicéljainak elérésére az
egész világ leigázása volna. Az Egyesült-Ál-
lamok a német népnek nem ellensége és a
német nép sem ellensége az amerikaiaknak.
Nem kívánta és nem okozta a rettenetes há-
borút és nem kívánta, hogy az Egyesült-
Államokat is belevonszolja a vérengzésbe.
Az Egyesült-Államok a német nép ügyéért
harcol és ezt a német nép egykor be fogja
láttni.

A világháborút Németország katonai ve-
zetői kezdték meg, akik egyuttal a monarchia
vezetői is voltak.

A koncentrált fény

Osram

Gázzal töltve
2000 Wattig

Új típusok:
Osram-Azola
Gázzal töltött lámpák
25 és 60 watt
Csak az üvegre edzett
OSRAM szó kezeskedik
a kiváló minőségért

Kapható Fonyó Sománál Szegeden.